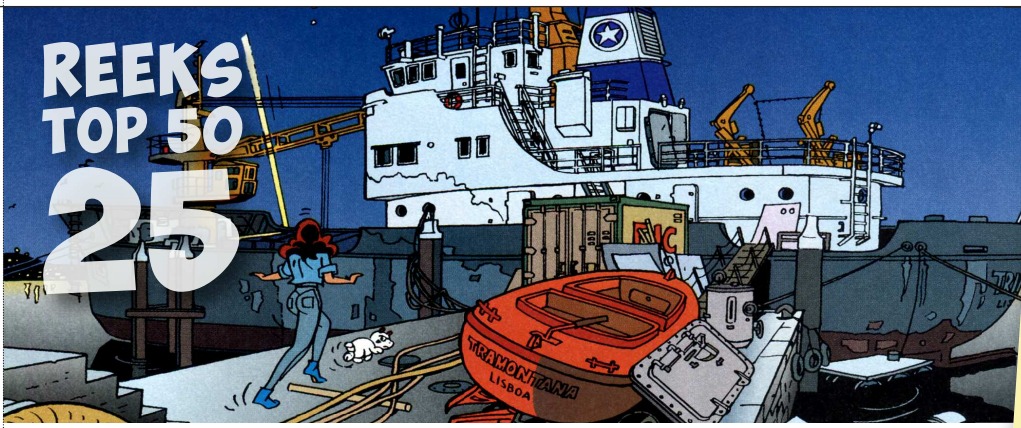

REEKS
TOP 50
25

Auteur:
Henk Kuijpers
Nederland, 1946

Eerste album:
1978

Uitgeverij:
Oberon, Big Balloon,
Uitgeverij Franka

FRANKA

Frank en vrije meid te land, ter zee en in de lucht

Zonder tekenopleiding, met enkel voorbeelden uit voornamelijk de weekbladen **ROBBEDOES** en **KUIJE**, is Henk Kuijpers het levende bewijs dat een autodidact het kan maken met veel, héél veel oefenen, een open blik, leergierigheid, een ferme dosis zelfkritiek en een drang naar zelfverbetering. Allemaal eigenschappen die ook in zijn heldin Franka zijn te ontwaren.

Op zijn vijftiende begon de in Haarlem geboren Henk Kuijpers aan een verhaal over een verloren gegane faraocultuur die voortleeft in de gigantische oerwouden van donker Afrika. Het bleef steken bij twaalf pagina's, maar de stripmicrobe had hij voorgoed te pakken. Tekenaar André Franquin was zijn grote voorbeeld. Toch bediende hij zich van een meer op de klare lijn geënte tekenstijl.

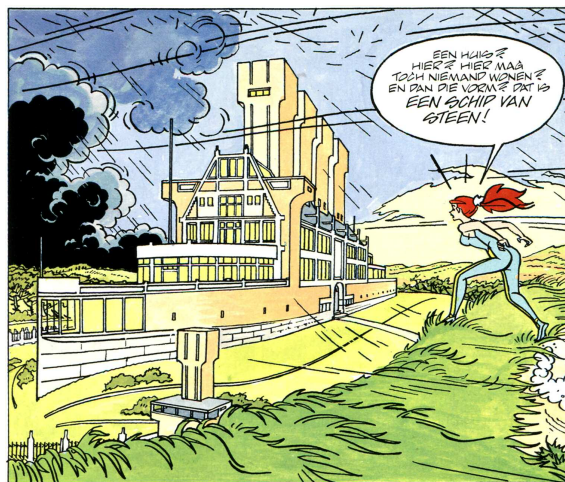
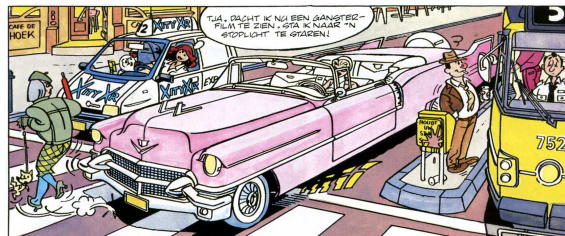
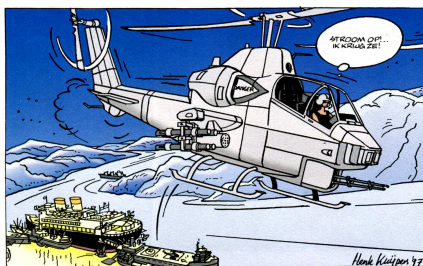
Voor het vijftienvijftigjarige bestaan van het weekblad **KUIJE** nam hij in 1971 deel aan een amateurstripwedstrijd met een kortverhaal van twee pagina's. In het verhaal over een brokkenpiloot was al een eerste versie te herkennen van Jarko en Franka. Hij won niet, maar op de tentoonstelling **KUIJE BRENGT DE WERELD VAN DE STRIP** in Brussel zag hij voor het eerst originele stripplatten met schetslijntjes, correcties en andere werksporen. Bovendien op groter formaat dan de albumuitgave. Kuijpers wist bij het tekenen van zijn platten nog niet dat het zo hoort. Hij won aan zelfvertrouwen en zocht een publicatiemogelijkheid.

In 1973 stapte hij nog tijdens zijn studie sociologie naar de redactie van **PEP** met een tiental strippagina's over een filmaatschappijtje. De redactie was enthousiast, maar het

Een uitermate groot gevoel voor design en architecturale hoogstandjes, secur uitgewerkte decors, exotische locaties, opvallend veel voer-, vaar- en vliegtuigen en een sexy heldin kenmerken de reeks FRANKA (uit FRANKA 7: DE TANDEN VAN DE DRAAK, FRANKA 10: GANGSTERFILM, FRANKA 15: DE OGEN VAN DE ROERGANGER en FRANKA 11: DE VLUCHT VAN DE ATLANTIS)

verhaal zagen ze toch liever wat anders. De autodidact werd evenwel aangenomen en tekende een drietal kortverhalen.

Voor het eerste en enige nummer van het als maandblad bedoelde BABERIBA (1974) tekende hij TALENTENJACHT, een verhaal van vier pagina's op scenario van Jan van Erp. Hij stond er tussen auteurs als Fred Julsing, Claire Bretécher, Dik Browne (HÄGAR), Marcel Gotlib en Don Lawrence. De basis van TALENTENJACHT gebruikte hij later opnieuw voor het FRANKA-verhaal CIRCUS SANTEKRAAM.

EDELFIGURANTE WORDT HELDIN

Ondertussen werkte Kuijpers al aan een langer avontuur. Onder de reeksnaam HET MISDAAD MUSEUM liep in PEP in 1974/1975 het eerste verhaal DE STAATSGREEP. De hoofdrollen zijn weggelegd voor Jarko Jansen, de op de Franse acteur Jean Gabin geïnspireerde commissaris Arend Noordenwind en zijn bulldog Bars. Secretaresse Franka was toen nog een edelfigurante, ze komt op amper veertien pagina's van het verhaal voor.

Na het opheffen van PEP in 1975 verhuisde de reeks naar opvolger

EPPO waar HET MISDAAD MUSEUM werd omgedoopt in FRANKA. Franka had zich in het tweede lange verhaal HET MEESTERWERK namelijk als de onbetwistbare titelheldin ontplooit. Ook fysiek evolueerde ze enorm. Zo zeer zelfs dat er een redactionele ingreep nodig was om haar borsten en tepels in toom te houden.

AANPASSINGSGEDRAG

Franka's eerste avontuur, HET MISDAADMUSEUM, verscheen al vroeg in het buitenland, te beginnen in België. In zowel de Nederlandse als de Franse versie van het weekblad ROBBEDOES debuteerde ze in nummer 2240 van 19 maart 1981. Ook HET MEESTERWERK, het kortverhaal DE PYROMAAN en CIRCUS SANTEKRAAM verschenen in voorpublicatie in ROBBEDOES/SPIROU. Dupuis gaf de eerste drie albums in het Frans uit. Aan de Franse albumlijst voegde Les Humanoïdes Associés in 1987 het tweeluik DE TANDEN VAN DE DRAAK (= DE TANDEN VAN DE DRAAK + DE ONDERGANG VAN DE DONDERDRAAK) toe. Voor deze edities tekende Kuijpers een gloednieuwe cover die naast elkaar gelegd een doorlopende illustratie vormen. Andere vertalingen volgden in het Duits, Noors, Zweeds, Spaans, Galicisch, Catalaans en — weliswaar illegaal — in het Chinees.

Wie de eerste albumversie met de ROBBEDOES-publicatie vergelijkt zal verschillen opmerken. Niet alleen was de inkleuring opnieuw gedaan

Tussen de eerste verschijning van Franka en een recentere ligt een opmerkelijke evolutie in stijl en anatomische verschillen. Hoe kleiner haar hoofd en hoe schaarser de kledij, hoe meer ze aan sex appeal won. (uit: FRANKA 1: HET MISDAADMUSEUM en FRANKA 21: HET ZILVEREN VUUR)

Met meesterdief Rix alias Rix beleeft Franka een passionele relatie. Franka verliest haar geliefde op een dramatische wijze en dat zorgt voor meerdere emotionele scènes in de daaropvolgende albums. (uit FRANKA 19: HET ZWAARD VAN ISKANDER)

door Studio Leonardo, maar Kuijpers maakte van de gelegenheid gebruik om Franka een beetje te moderniseren. Met name haar kapsel ziet er anders uit. De verhaallengte werd ook met anderhalve pagina uitgebreid.

Die gewoonte hield de perfectionist ook aan na voorpublicaties in Eppo, opvolgers als Sjors & Sjimmie en in Veronica Magazine (het ledenblad van de commerciële tv-omroep). Hij paste altijd wel wat aan voor de eerste albumpublicatie, gaande van nieuwe montages tot hertekende of toegevoegde pagina's. De laatste jaren zijn er in de heruitgaven van oude titels systematisch meerdere scènes veranderd, verlengd, pagina's aan toegevoegd en nieuwe covers voor getekend.

IN EIGEN BEHEER

Tot 1999 verschenen de albums bij achtereenvolgens Oberon en Big Balloon. Vanaf deel 16, met de profetische titel Succes Verzekerd, nam Kuijpers het heft in eigen handen. Op de cover van de nieuwe delen en de heruitgaven prijkte voortaan het logo van Uitgeverij Franka.

Rond Franka is een uitgebreide industrie ontstaan van posters, zeefdrukken, luxe-edities, portfolio's en andere afgeleiden die fans en verzamelaars willen bemachtigen. Op stripfestivals bemannen Henk Kuijpers en zijn familie een eigen stand om dit aanbod in eigen beheer te verkopen. Hij stelt ook zijn originele te koop. Op onregelmatige tijdstippen brengt hij sinds 1999 Franka Magazine uit dat zijn lezers infor-

meert over nieuwe uitgaven, meer achtergrond geeft bij lopende of nieuwe verhalen en een kijkje achter de coulissen verschaft. Dat is nog niets vergeleken met de lijvige en rijkelijk geïllustreerde making of die hij toevoegt aan de luxe-uitvoering in linnen kافت van al zijn verhalen.

PITTIGE MEID MET INHOUD

Geen fans zonder overtuigende inhoud evenwel. Franka past in de traditie van de Franco-Belgische school. Niet in het komische 'ronde neuzen'-genre, maar wel in de avonturenstrips die in de jaren 1950 en 1960 aan populariteit wonnen. Robbedoes en Kwabbernoot, Guus Slim, Kufje en latere reeksen als Natasja (eveneens met een vrijgevochten heldin in de hoofdrol) bespelen

Nadat Franka ook in het weekblad Robbedoes en de Franse versie Spirou verscheen, lag de weg naar de Franse markt open. Bij Dupuis verschenen tussen 1981 en 1983 drie Franse albums. Les Humanoides Associés nam de serie in 1987 over voor het tweeluik De Tand van Draak waarvoor Henk Kuijpers een mooie doorlopende cover maakte. Twintig jaar later vertaalde de uitgeverij drie latere albums. Pas in

2010 nam het Brusselse BD Must de reeks serieus en gaf tot nu toe zestien albums uit in het Frans, telkens met ingekleefde ex-libris in een gelimiteerde editie. Vertalingen verschenen ook in het Duits, Deens, Zweeds, Noors, Spaans, Galicisch en Catalaans. Ook in het Chinees, maar dit betreffen illegale versies op liggend formaat in zwart-wit met anoniem hertekende covers.

catawiki.nl/stripveiling

Franka is een gezicht van het veilinggedeelte van de Nederlandse catalogus- en veilingssite Catawiki. Sinds 2012 zijn er enkel via deze site dagaanbiedingen te koop met exclusieve, gelimiteerde en gesignde edities van herziene heruitgaven met een ex-libris. Henk Kuijpers tekende voor elk van deze speciale edities een illustratie die als doorlopende wikkel rond de cover en backcover komt. De oplage was telkens in een mum van tijd uitverkocht. Hiernaast staat de cover van GANGSTERFILM afgebeeld.

Rond FRANKA bestaat een uitgebreide industrie van luxe-uitgaven, portfolio's, posters, zeefdrukken en beeldjes. Van elk album bestaat een gelimiteerde luxe-editie met linnen kaft. Als extraatje opent Henk Kuijpers zijn archieven voor een uitvoerige making of van het verhaal. De rijkelijk geïllustreerde achtergrond dossiers tellen telkens 48 pagina's.

TOPNOTERINGEN DE STRIPSPECIALZAAK

1: HET MISDAADMUSEUM

Nr. 12 49 Kanjers van Oranje
Nr. 480 De Grenzeloze Top 500 (Nr. 414 in 2012)

2: HET MEESTERWERK

Nr. 45 49 Kanjers van Oranje
Nr. 476 De Grenzeloze Top 500 (2012)

3: DE TERUGKEER VAN DE NOORDERZON

Nr. 21 49 Kanjers van Oranje
Nr. 254 De Grenzeloze Top 500 (2012)

7: DE TANDEN VAN DE DRAAK

Nr. 47 49 Kanjers van Oranje
Nr. 156 De Grenzeloze Top 500 (Nr. 215 in 2012)

8: DE ONDERGANG VAN DE DONDERDRAAK

Nr. 208 De Grenzeloze Top 500

9: MOORDENDE CONCURRENTIE

Nr. 37 49 Kanjers van Oranje
Nr. 231 De Grenzeloze Top 500 (2012)

10: GANGSTERFILM

Nr. 38 49 Kanjers van Oranje

11: DE VLUCHT VAN DE ATLANTIS

Nr. 40 49 Kanjers van Oranje
Nr. 96 De Grenzeloze Top 500 (Nr. 259 in 2012)

18: KIDNAP

Nr. 338 De Grenzeloze Top 500 (2012)

19: HET ZWAARD VAN ISKANDER

Nr. 440 De Grenzeloze Top 500

hetzelfde publiek dat tuk is op actie, spanning, detective, sfeer en exotiek. En wat de pittige Franka aan humor ontbreekt, maakt ze goed met haar sex appeal dat ze ten behoeve van het mannelijke publiek gretig uitspeelt.

De reeks won opmerkelijk aan inhoud nadat Franka meesterdief Riks alias Rix in deel 17, HET PORTUGESE GOUDSCHIP, ontmoette. Maar de passionele relatie bleef niet duren. In haar verwerkingsproces na haar dramatisch verlies, leerden we in deel 20, DE WITTE GODIN, Franka's familie beter kennen. Zo gaf Kuijpers zijn heldin meer achtergrond. Doorheen de reeks ontmoette ze al even flamboyante personages als zijzelf, die reed door de zee en die regelmatig haar pad kruisen, modeontwerpster Laura Lava bijvoorbeeld of waarzegster annex oplichtster Furora.

WELDAAD

Nog het meest wordt FRANKA gewaardeerd voor de grafische weldaad. Decors zijn meticulous getekend tot in de kleinste hoeken. Kuijpers etaleert zijn interesse voor mode, kunst, voer-, vaar- en vliegtuigen, architectuur en glamour en hij laat zich zeker zelf niet onbetuigd om aan het ontwerpen te slaan. Inventiviteit is een juiste omschrijving die de basis vormt voor elk van de pagina's die bol staan van zijn kunstjes.

VEERTIG JAAR SUCCES

Behalve striptekenaar is Kuijpers ook een goedbetaalde illustrator en reclame-tekenaar. Hij houdt er een opmerkelijke productie aan over met talloze illustraties, promotionele

kortverhalen en publiciteitstekeningen. Een deel ervan werd gepubliceerd in het Stripboekgeschenk 2002 FELLE FLITSEN dat tijdens de Nederlandse Stripboekgeschenkdagen gratis werd weggegeven bij aankoop van een bepaald bedrag aan strips. Ook De Stripspecialzaak sprong mee op de kar en distribueerde de strip in Vlaamse stripspecialzaken. Kuijpers won in 1990 de Stripschapsprijs voor zijn hele oeuvre dat bestaat uit welgeteld één reeks met een heldin die in 2014 veertig jaar geleden aan het stripfirmament werd toegevoegd. Alleen Nederlandse stripreeksen als STORM en JAN, JANS EN DE KINDEREN kennen een gelijkaardig succes.

Voor zijn eigen plezier stelt Henk Kuijpers sinds 1997 een eigen magazine samen met achtergrondinformatie, schetsen, documentatie en nieuws. Tot 2012 verschenen negentien van het onregelmatig verschijnende FRANKA MAGAZINE. Te koop aan een democratische prijs zodat het voor elke FRANKA-fan toegankelijk is.

ALS JE HIERVAN HOUDT, LEES DAN OOK...

ROBBEDOES EN KWABBERNOOT: Een voorbeeld voor

FRANKA is deze Franco-Belgische reeks met eenzelfde traditionele feeling voor klassiek geworteld avontuur en actie met grote A, inventiviteit en een onstilbare zin om de wereld rond te reizen • **GUUS SLIM:** Sfeervolle detectivereeks waarin al eens een wagen in de prak wordt gereden. Ook Franka voelt zich te land, ter zee en in de lucht als een vis in het water.

